

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

17. rujna 2015.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Izravno oporezivanje – Članak 63. UFEU-a i članak 65. UFEU-a – Slobodno kretanje kapitala – Oporezivanje dividende portfelja dionica – Porez po odbitku – Ograničenje – Konačno porezno opterećenje – Elementi za usporedbu poreznog opterećenja poreznih obveznika rezidenata i poreznih obveznika nerezidenata – Usporedivost – Uzimanje u obzir poreza na dohodak ili poreza na dobit – Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja – Ugovorna neutralizacija ograničenja“

U spojenim predmetima C-10/14, C-14/14 i C-17/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a koje je uputio Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska), odlukama od 20. prosinca 2013., koje je Sud zaprimio 13. siječnja 2014., 15. siječnja 2014. i 16. siječnja 2014., u postupcima

J. B. G. T. Miljoen (C-10/14),

X (C-14/14),

Société Générale SA (C-17/14)

protiv

Staatssecretaris van Financiën,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: A. Ó Caoimh (izvjestitelj), u svojstvu predsjednika trećeg vijeća, K. Lenaerts, potpredsjednik Suda, u svojstvu suca trećeg vijeća, C. Toader, E. Jarašiūnas i C. G. Fernlund, suci,

nezavisni odvjetnik: N. Jääskinen,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 18. ožujka 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za J. B. G. T. Miljoena, E. Nijkeuter,
- za osobu X, N. de Haan, G. Meussen i S. Baum-Sillé, *advocaten*,
- za Société Générale SA, M. Sanders i A. Breuer, *advocaten*,

* Jezik postupka: nizozemski

- za nizozemsku vladu, M. Bulterman, M. Gijzen i M. de Ree, u svojstvu agenata, uz asistenciju I. Siemonsme i H. Guiljama,
- za njemačku vladu, T. Henze i K. Petersen, u svojstvu agenata,
- za švedsku vladu, A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, K. Sparrman, L. Swedenborg, E. Karlsson i F. Sjövall, u svojstvu agenata,
- za vladu Ujedinjene Kraljevine, J. Beeko, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Forda, *barrister*,
- za Europsku komisiju, W. Roels i A. Cordewener, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 25. lipnja 2015.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 63. UFEU-a.
- 2 Zahtjevi su upućeni u okviru sporova između J. B. G. T. Miljoena, osobe X i Société Générale SA (u daljnjem tekstu: Société Générale) i Staatssecretarisa van Financiën (državni tajnik za financije) povodom oporezivanja po odbitku tog upravnog tijela nizozemske dividende isplaćene tužiteljima u glavnim postupcima.

Pravni okvir

Nizozemsko pravo

Zakon o porezu na dividendu

- 3 Članak 1. Zakona o porezu na dividendu (Wet op de dividendbelasting), u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnim postupcima, glasi:

„1. Pod nazivom ‚porez na dividendu‘ izravno se oporezuju osobe koje neposredno ili na temelju potvrda imaju pravo na primitke od dionica, potvrda o udjelima i zajmova, u smislu članka 10. stavka 1. točke (d) Zakona o porezu na dobit iz 1969. ((Wet op de vennootschapsbelasting 1969, u daljnjem tekstu: Zakon o porezu na dobit), dioničkih društava, društava s ograničenom odgovornošću, komanditnih društava i drugih društava sa sjedištem u Nizozemskoj čiji je kapital u cijelosti ili djelomično podijeljen na dionice.

2. U svrhe primjene ovog zakona, instrumenti vlasništva u zajedničkim investicijskim fondovima iz članka 2. stavka 3. [Zakona o porezu na dobit] izjednačit će se s dionicama u društvima čiji je kapital u cijelosti ili djelomično podijeljen na dionice, a fondovi će se izjednačiti s društvima.

[...]“

- 4 Na temelju članka 5. Zakona o porezu na dividendu, taj porez iznosi 15% prinosa.

5 Sukladno članku 10. stavku 1. istog zakona:

„Pravna osoba sa sjedištem u Nizozemskoj koja nije obveznik plaćanja poreza na dobit može od inspektora zatražiti donošenje odluke, protiv koje se može podnijeti žalba, za povrat poreza na dividendu koji joj je naplaćen tijekom kalendarske godine [...]“

Zakon IR 2001

6 Zakon iz 2001. o porezu na dohodak (Wet Inkomstenbelasting 2001), u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnim postupcima (u daljnjem tekstu: Zakon IR 2001), utvrđuje sustav oporezivanja dohodaka fizičkih osoba.

7 Članak 2.13. navedenog zakona utvrđuje poreznu stopu od 30% koja se primjenjuje na dohodak od štednje i ulaganja koji pripada kategoriji oporezivog dohotka i obično se ubraja u „odjeljak 3.“ ili „rubriku 3.“.

8 Članak 5.1. tog zakona propisuje da oporezivi dohodak od štednje i ulaganja čini „dobit od štednje i ulaganja umanjena za osobni odbitak“.

9 Na temelju članka 5.2. istog zakona, prinos od štednje i ulaganja utvrđuje se paušalno na 4% prosječne vrijednosti između osnovice prinosa na početku kalendarske godine i osnovice prinosa na kraju kalendarske godine, pod uvjetom da je navedena prosječna vrijednost veća od kapitala izuzetog od poreza.

10 Članak 5.3. stavak 1. Zakona IR 2001 utvrđuje osnovicu prinosa kao „vrijednost imovine umanjene za vrijednost dugova“. U članku 5.3. stavku 2. Zakona IR 2001 imovina je definirana kao:

„a. nepokretna imovina;

b. izravna ili neizravna prava na nepokretnoj imovini;

c. pokretna imovina koja se ne koristi niti se troši za osobne svrhe poreznog obveznika ili osoba u njegovu kućanstvu i pokretna imovina koja se koristi ili troši za osobne svrhe, ali koja ipak ponajprije služi kao ulaganje;

d. prava na pokretnoj imovini;

e. nematerijalna prava, uključujući novac;

f. druga imovinska prava koja imaju tržišnu vrijednost.“

11 U članku 5.3. stavku 3. Zakona IR 2001 propisano je da su „[d]ugovi obveze koje imaju tržišnu vrijednost“.

12 Članak 5.5. Zakona IR 2001, pod nazivom „Kapital izuzet od poreza“, u stavku 1. propisuje da kapital izuzet od poreza iznosi 20.014,00 eura. Stavci 2. do 4. navedenog članka prilagođavaju to pravilo u posebnom slučaju poreznog obveznika koji ima partnera.

13 Članak 5.19. stavak 1. Zakona IR 2001 o procjeni imovine i dugova propisuje da se oni uzimaju u obzir po svojoj tržišnoj vrijednosti.

14 Članak 7.1. Zakona IR 2001 propisuje:

„Stranom poreznom obvezniku porezom na dohodak oporezuju se:

[...]

b. oporezivi dohodak od znatnog udjela u društvu sa sjedištem u Nizozemskoj i

[...]

koji je stekao tijekom kalendarske godine“.

15 Članak 9.2. Zakona IR 2001, o predujmovima koji se mogu uračunavati, u stavku 1. propisuje da je za porezne obveznike rezidente porez na dividendu predujam. Stavak 8. tog članka propisuje da se u slučaju stranih poreznih obveznika „predujmom smatra porez na dividendu obustavljen s obzirom na elemente koji čine ukupni dohodak“.

Zakon o porezu na dobit

16 Sukladno članku 17. stavku 3. točki (a) Zakona o porezu na dobit, u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnim postupcima, nizozemski prihod ukupan je iznos oporezive dobiti iz nizozemskog poduzetnika, odnosno ukupnost prednosti iz poduzetnika ili dijela poduzetnika koji posluje putem stalne poslovne jedinice u Nizozemskoj ili pomoću stalnog predstavnika sa sjedištem u Nizozemskoj (nizozemski poduzetnik).

17 Članak 25. navedenog zakona glasi kako slijedi:

„1. Predujmom se smatra porez na dividendu, osim poreza obustavljenog na temelju članka 12. stavka 1. [Zakona o porezu na dividendu], i porez na dobitke od igara na sreću, ako se njima oporezuju prinosi ili dobiti koji nisu dio nizozemske oporezive godišnje dobiti ili dohotka.

2. Odstupajući od stavka 1., porez na dividendu ne uzima se u obzir kao predujam ako porezni obveznik kojem je naplaćen porez na dividendu nije također stvarni primatelj prinosa na koji je obustavljen porez na dividendu. Ne smatra se stvarnim primateljem osoba koja u vezi s prinosom koji je ostvarila izvrši protučinidbu kao dio niza transakcija u odnosu na koje se može pretpostaviti da:

a. je prihode koristila, u cijelosti ili djelomično, posredno ili neposredno, fizička ili pravna osoba koja ima manje prava koristiti sniženje, povrat ili kompenzaciju poreza na dividendu od osobe koja je izvršila protučinidbu; te da

b. ta fizička ili pravna osoba zadržava ili stječe, posredno ili neposredno, položaj u odnosu na dionice, potvrde o udjelima ili zajmove iz članka 10. stavka 1. točke (d) [Zakona o porezu na dobit] usporediv s položajem koji je imala u odnosu na te dionice, potvrde o udjelima ili zajmove prije početka ukupnih transakcija.

3. U svrhe primjene stavka 2.:

a. također može biti riječ o nizu transakcija kada se transakcije obavljaju na uređenom tržištu u smislu članka 1. stavka 1. Zakona o financijskoj kontroli ili na uređenoj burzi koja se nalazi ili koja je aktivna u državi koja nije članica Europske unije;

b. izjednačena je s nizom transakcija ona transakcija koja se odnosi na samo stjecanje jednog ili više kupona za dividendu ili na uspostavljanje kratkoročnih prava uživanja na dionicama.

4. Porez na dividendu koji se na temelju članka 9.2. stavka 4. [Zakona IR 2001] ne uzima u obzir kao predujam smatrat će se predujmom kreditne ustanove iz članka 19.g stavka 3. Zakona o porezu na plaću iz 1964., ako ta ustanova prenese iznos jednak tom porezu na dividendu na blokirani račun osobe za koju se taj porez na dividendu ne uzima u obzir kao predujam. Porez na dividendu koji se na temelju članka 9.2. stavka 4. [Zakona IR 2001] ne uzima u obzir kao predujam smatrat će se predujmom upravitelja ulagačkog tijela iz članka 19.g stavka 3. Zakona o porezu na plaću iz 1964., ako taj upravitelj namijeni iznos jednak porezu na dividendu za stjecanje jednog ili više blokiranih udjela u tom tijelu u korist osobe za koju se taj porez na dividendu ne uzima u obzir kao predujam.“

Opći zakon o državnim porezima

- 18 Članak 15. Općeg zakona o državnim porezima (Algemene wet inzake rijksbelastingen), u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnim postupcima, predviđa da se predujam može uračunati u porez na ukupne prihode. Ako potonji nije dovoljan za kompenzaciju poreza na dividendu po odbitku, porez na dividendu se vraća.

Belgijsko-nizozemski ugovor

- 19 Ugovor sklopljen između Kraljevine Belgije i Kraljevine Nizozemske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i imovinu, potpisan 5. lipnja 2001. u Luxembourggu (u daljnjem tekstu: Belgijsko-nizozemski ugovor), u članku 10. određuje:

„1. Dividende koje društvo koje je rezident jedne države ugovornice isplaćuje rezidentu druge države ugovornice mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, te se dividende mogu oporezivati i u državi ugovornici čiji je rezident društvo koje isplaćuje dividende i u skladu sa zakonodavstvom te države, ali ako je stvarni primatelj dividendi rezident druge države ugovornice, tako utvrđen porez ne smije biti veći od:

[...]

b) 15% bruto iznosa dividendi [...]"

- 20 Članak 23. tog ugovora, naslovljen „Načini uklanjanja dvostrukog oporezivanja“, u stavku 1. točki (b) propisuje:

„Ovisno o odredbama belgijskog zakonodavstva o uračunavanju u belgijski porez poreza plaćenih u inozemstvu, kad rezident Belgije prima dijelove dohotka koji su uključeni u njegov ukupni dohodak koji podliježe belgijskom porezu i koji čine dividende koje nisu oslobođene belgijskog poreza na temelju točke (c) navedene u nastavku, kamate ili davanja iz članka 12. stavka 5., nizozemski porez obustavljen na te dohotke uračunava se u belgijski porez koji se odnosi na navedene dohotke.“

Francusko-nizozemski ugovor

- 21 Ugovor sklopljen između vlade Francuske Republike i vlade Kraljevine Nizozemske o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja i sprečavanju izbjegavanja plaćanja poreza na dohodak i imovinu, potpisan 16. ožujka 1973. u Parizu (u daljnjem tekstu: Francusko-nizozemski ugovor), u članku 10. određuje:

„1. Dividende koje društvo koje je rezident jedne države isplaćuje rezidentu druge države mogu se oporezivati u toj drugoj državi.

2. Međutim, te se dividende mogu oporezivati u državi čiji je rezident društvo koje isplaćuje dividende i u skladu sa zakonodavstvom te države, ali tako utvrđen porez ne smije biti veći od:

[...]

b) 15% bruto iznosa dividendi [...]"

22 Članak 24. tog ugovora naslovljen je „Odredbe za uklanjanje dvostrukog oporezivanja“. Taj članak 24.B točka (b) propisuje:

„Što se tiče dohodaka navedenih [u članku] 10. [...] koji su oporezovani nizozemskim porezom u skladu s odredbama [tog članka], Francuska osobama koje su francuski rezidenti i koje primaju takve dohotke odobrava porezni kredit u iznosu jednakom nizozemskom porezu.

Taj porezni kredit, koji ne može biti veći od iznosa poreza plaćenog u Francuskoj na predmetni dohodak, uračunava se u porez iz članka 2. stavka 3. podstavka (b) u čije su osnovice uključeni navedeni dohoci.“

Glavni postupci i prethodna pitanja

Predmet C-10/14

23 J. B. G. T. Miljoen, nizozemski državljanin koji je rezident u Belgiji, držao je dionice triju društava koja kotiraju na burzi u Nizozemskoj.

24 Tijekom 2007. godine na temelju tih dionica J. B. G. T. Miljoenu isplaćene su dividende u iznosu od 4852 eura. Taj je iznos u Nizozemskoj oporezovan porezom na dividendu po stopi od 15%, u iznosu od 729 eura.

25 U svojoj prijavi poreza na dohodak za 2007. godinu u Nizozemskoj J. B. G. T. Miljoen prijavio je ukupni dohodak koji je iznosio nula eura i nije naveo iznos poreza na dividendu koji treba uračunati u porez na dohodak.

26 Nizozemska porezna uprava izdala je porezno rješenje u pogledu dohotka u skladu s tom poreznom prijavom. J. B. G. T. Miljoen podnio je tom tijelu žalbu protiv tog rješenja i zatražio povrat poreza na dividendu u iznosu od 438 eura zbog toga što je, kao porezni obveznik nerezident, pretrpio diskriminirajući tretman zabranjen člankom 63. UFEU-a. Nakon te žalbe, to je tijelo donijelo odluku kojom je potvrdilo navedeno porezno rješenje.

27 J. B. G. T. Miljoen podnio je tužbu protiv te odluke sudu u Bredi (Rechtbank te Breda) koja se osobito odnosila na pitanje predstavlja li različit porezni tretman rezidenata i nerezidenata koji on navodi ograničenje slobodnog kretanja kapitala u smislu članka 63. UFEU-a. Budući da je taj sud presudio da u postupku koji se pred njim vodi nije bilo ograničenja, J. B. G. T. Miljoen podnio je žalbu u kasacijskom postupku Vrhovnom sudu.

Predmet C-14/14

28 Osoba X, nizozemska državljanica koja je rezident u Belgiji, držala je dvije od 95 dionica koje su činile društveni kapital A Holdinga BV, društva sa sjedištem u Nizozemskoj, a što je predstavljalo 2,1% tog kapitala. Tijekom 2007. godine na temelju njezina udjela isplaćene su joj dividende u ukupnom iznosu od 107.372 eura. Na taj je iznos obustavljeno 16.105,80 eura na ime poreza na dividendu.

- 29 U svojstvu belgijskog rezidenta, osoba X u Belgiji je oporezovana porezom za fizičke osobe na neto iznos dividendi po stopi od 25% i u iznosu od 22.816,22 eura. Međutim, u okviru tog poreza ona je mogla dobiti djelomični odbitak poreza na dividendu plaćenog u Nizozemskoj. Iz spisa proizlazi da joj je na tom temelju vraćen iznos od 4026 eura.
- 30 Osoba X podnijela je nizozemskoj poreznoj upravi žalbu protiv obustave poreza na dividendu zbog toga što je pretrpjela diskriminirajući tretman kao porezni obveznik nerezident. To je tijelo tu žalbu odbilo odlukom od 29. ožujka 2010.
- 31 Osoba X protiv te odluke podnijela je tužbe sudu u Bredi (Rechtbank te Breda). Taj je sud smatrao da su te tužbe djelomično osnovane. Osoba X i državni tajnik za financije podnijeli su žalbe protiv presude tog suda žalbenom sudu u 's-Hertogenboschu (Gerechtshof te's Hertogenbosch), koji je u svojoj presudi djelomično potvrdio navedenu presudu. Osoba X i državni tajnik za financije podnijeli su žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev.

Predmet C-17/14

- 32 Société Générale društvo je sa sjedištem u Francuskoj. Ono je od 2000. do 2008. godine posredstvom svojih investicijskih fondova koji su također imali sjedište u Francuskoj držalo pakete dionica koji su predstavljali manje od 5% društvenog kapitala nizozemskih društava koja su kotirala na burzi. Tijekom tih godina Société Générale isplaćene su dividende, nakon oporezivanja po odbitku nizozemske porezne uprave po stopi od 15% na temelju poreza na dividendu.
- 33 U razdoblju od 2000. do 2007. godine Société Générale odobreno je cjelovito uračunavanje poreza na dividendu obustavljenog u Nizozemskoj u porez na dobit plaćen u Francuskoj.
- 34 Budući da je Société Générale pretrpio gubitke tijekom poslovne godine 2008., porez na dividendu obustavljen u Nizozemskoj te godine nije se uračunao u porez na dobit plaćen u Francuskoj. Société Générale smatra da mu ukupan iznos poreza na dividendu obustavljen u Nizozemskoj treba biti vraćen, s obzirom na to da društva koja imaju sjedište u toj državi članici imaju pravo odbiti taj porez od poreza na dobit, a što ne mogu učiniti dioničari nerezidenti. Société Générale smatra da je tako pretrpio diskriminirajući tretman kao porezni obveznik nerezident.
- 35 Što se tiče zahtjeva za uračunavanje ili povrat poreza na dividendu obustavljenog tijekom 2007. i 2008. godine, sud u Haarlemu (Rechtbank te Haarlem) odbio je tužbu tužitelja u glavnom postupku zbog toga što je, u odnosu na poslovnu godinu 2007., francuska porezna uprava u cijelosti uračunala iznos nizozemskog poreza na dividendu u iznos poreza na dobit i što, u odnosu na poslovnu godinu 2008., Société Générale nije dokazao da je nizozemsko porezno opterećenje dividendi bilo više nego što bi bilo u unutarnjoj situaciji. Žalbeni sud u Amsterdamu (Gerechtshof te Amsterdam) također je smatrao da se usporedba poreznog položaja poreznog obveznika rezidenta i poreznog obveznika nerezidenta treba ograničiti na porez na dividendu i da nije dokazano da je Société Générale trebao platiti porez na dividendu na drukčiji način od poreznog obveznika rezidenta. Société Générale protiv presude žalbenog suda u Amsterdamu podnio je žalbu u kasacijskom postupku sudu koji je uputio zahtjev.

Prethodna pitanja

- 36 U trima glavnim postupcima sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o tome uspostavlja li se nacionalnim zakonodavstvom razlika u poreznom tretmanu između dioničara nerezidenata, fizičkih osoba ili društava, kojima se isplaćuje dividenda koja se oporezuje po odbitku i dioničara rezidenata kojima se isplaćene dividende također oporezuju po odbitku, ali koji taj porez mogu uračunati u svoj porez na dohodak ili porez na dobit, te predstavlja li to zakonodavstvo ograničenje slobodnog kretanja kapitala.

- 37 Taj sud osobito pojašnjava da se porez na dividendu primjenjuje na dioničare rezidente i dioničare nerezidente po istoj paušalnoj stopi. U odnosu na potonje riječ je o konačnom porezu, dok se u slučaju dioničara rezidenata porez na dividendu uračunava u porez na dohodak ili porez na dobit. Taj sud primijetio je da je, u svrhu ocjene usporedivosti položaja rezidenata i nerezidenata, ključno pitanje treba li to uračunavanje uzeti u obzir.
- 38 Sud koji je uputio zahtjev također postavlja pitanje o načinu na koji treba odrediti poreznu osnovicu poreza na dohodak u slučaju u kojem to uračunavanje treba uzeti u obzir.
- 39 U slučaju da Sud presudi da treba usporediti položaje dioničara rezidenata i dioničara nerezidenata u odnosu na porez na dohodak, sud koji je uputio zahtjev najprije postavlja pitanje o referentnom razdoblju koje valja uzeti u obzir radi obavljanja te usporedbe. Naime, nizozemski rezident oporezivati će se paušalno porezom na dividendu, uključujući godine u kojima mu se ne isplaćuje dividenda. Dakle, sud koji je uputio zahtjev pita treba li nizozemsko porezno opterećenje ocijeniti s obzirom na poreze koji su obustavljeni na sveukupne dividende nizozemskih dionica isplaćene nerezidentu tijekom referentnog razdoblja od godine dana ili dulje ili, odvojenim uzimanjem u obzir, za svakog nizozemskog poduzetnika koji isplaćuje dividende, poreza koji su obustavljeni na te dividende isplaćene tijekom tog referentnog razdoblja. Na drugom mjestu, u predmetu C-14/14 taj sud postavlja pitanje o tome treba li u svrhe te usporedbe voditi računa o izuzeću od poreza u korist poreznih obveznika rezidenata kapitala određenog u članku 5.5. Zakona IR 2001. Na trećem mjestu, u predmetu C-17/14 sud koji je uputio zahtjev pita treba li u te iste svrhe voditi računa o svim troškovima koji su s ekonomskog gledišta povezani s dionicama od kojih potječu dividende ili, ako to nije slučaj, o eventualnom odbitku dividende uključenom u kupovnu cijenu dionica te o eventualnom trošku financiranja koji proizlazi iz držanja predmetnih dionica.
- 40 Nadalje, u predmetima C-14/14 i C-17/14 sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje može li se diskriminirajuća narav poreza po odbitku valjano neutralizirati ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, poput onih u glavnim postupcima, koji propisuje smanjenje poreza u državi članici rezidentnosti pomoću uračunavanja u taj porez poreza po odbitku, ili da porez koji treba platiti porezni obveznik nerezident ne bude veći od poreza koji treba platiti porezni obveznik rezident.
- 41 U tim okolnostima Hoge Raad der Nederlanden odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- U predmetu C-10/14:
- „1. Treba li prilikom primjene članka 63. UFEU-a u situaciji kakva je u konkretnom slučaju – naime, kada se u državi podrijetla prilikom isplate dividendi obustavlja porez na dividendu – u usporedbu položaja nerezidenta i rezidenta uključiti i porez na dohodak kojim se oporezuju primici od dividendi, a u koji se rezidentima uračunava iznos obustavljenog poreza na dividendu?
2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje je li pri ocjeni o tome je li efektivno porezno opterećenje nerezidenta veće od poreznog opterećenja rezidenta potrebno izvršiti usporedbu nizozemskog poreza na dividendu koji se obustavlja nerezidentu i nizozemskog poreza na dohodak rezidenta koji se obračunava na temelju paušalnog dohotka koji se u godini primitka dividendi može pripisati ukupnom portfelju dionica u nizozemskim društvima, ili prema pravu Europske unije treba uzeti u obzir drugi kriterij usporedbe?“
- U predmetu C-14/14:
- „1. Treba li prilikom primjene članka 63. UFEU-a u situaciji kakva je u konkretnom slučaju – naime, kada se u državi podrijetla prilikom isplate dividendi obustavlja porez na dividendu – u usporedbu položaja nerezidenta i rezidenta uključiti i porez na dohodak kojim se oporezuju primici od dividendi, a u koji se rezidentima uračunava iznos obustavljenog poreza na dividendu?

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, je li pri ocjeni o tome je li efektivno porezno opterećenje nerezidenta veće od poreznog opterećenja rezidenta potrebno izvršiti usporedbu nizozemskog poreza na dividendu koji se obustavlja nerezidentu i nizozemskog poreza na dohodak rezidenta koji se obračunava na temelju paušalnog dohotka koji se u godini primitka dividendi može pripisati ukupnom portfelju dionica u nizozemskim društvima, ili prema pravu Europske unije treba uzeti u obzir drugi kriterij usporedbe? Treba li pri toj usporedbi uzeti u obzir i kapital koji je u korist rezidenata oslobođen poreza te, u slučaju potvrdnog odgovora, u kojem opsegu (presuda Welte, C-181/12, EU:C:2013:662)?
3. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, je li za ocjenu o tome da je na temelju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji je sklopila država podrijetla pravovaljano neutralizirano djelovanje potencijalno diskriminirajućeg poreza po odbitku dovoljno da i) dotični ugovor predviđa poreznu olakšicu u državi rezidentnosti kroz uračunavanje poreza po odbitku i da, bez obzira na to što ta mogućnost nije bezuvjetna, ii) u konkretnom slučaju porezna olakšica koju daje država rezidentnosti oporezivanjem isključivo neto primljene dividende u cijelosti kompenzira diskriminirajući dio poreza po odbitku?

— U predmetu C-17/14:

- „1. Treba li prilikom primjene članka 63. UFEU-a, u situaciji kada se u državi podrijetla prilikom isplate dividendi obustavlja porez na dividendu, u usporedbu položaja nerezidenta i rezidenta uključiti i porez na dobit u koji se rezidentima uračunava iznos obustavljenog poreza na dividendu?
2. a) U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li navedena usporedba uzeti u obzir sve troškove koji su s ekonomskog gledišta povezani s dionicama od kojih potječe dividenda?
2. b) U slučaju niječnog odgovora na prethodno pitanje, treba li onda uzeti u obzir eventualni odbitak dividende uračunate u kupovnu cijenu dionica i eventualni trošak financiranja koji proizlazi iz držanja dotičnih dionica?
3. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, je li za ocjenu o tome da je na temelju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji je sklopila država podrijetla pravovaljano neutralizirano djelovanje potencijalno diskriminirajućeg poreza po odbitku dovoljno da i) dotični ugovor ima odredbu u tom smislu i da, bez obzira na to što ta mogućnost nije bezuvjetna, ii) u konkretnom slučaju dovodi do toga da nizozemsko porezno opterećenje nerezidenta nije ništa veće od poreznog opterećenja rezidenta? Je li pri ocjeni učinka neutralizacije, u slučaju nedostatne kompenzacije u godini isplate dividendi, bitno da postoji mogućnost prijenosa neostvarenog iznosa kompenzacije i ostvarenja uračunavanja u godinama koje slijede?“

⁴² Odlukom predsjednika Suda od 2. travnja 2014. predmeti C-10/14, C-14/14 i C-17/14 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka i u svrhu donošenja presude.

O prethodnim pitanjima

⁴³ Svojim pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 63. UFEU-a i članak 65. UFEU-a tumačiti na način da se protiv zakonodavstvu države članice poput onoga u glavnim postupcima, kojim se nalaže oporezivanje po odbitku dividende koju društvo rezident isplaćuje poreznim obveznicima rezidentima i poreznim obveznicima nerezidentima predviđajući sustav odbitka ili povrata tog poreza po odbitku samo za porezne obveznike rezidente, dok za porezne obveznike nerezidente, fizičke osobe i društva, taj porez po odbitku predstavlja konačan porez.

O postojanju ograničenja slobodnog kretanja kapitala u smislu članka 63. stavka 1. UFEU-a

- 44 U skladu sa stalnom sudskom praksom Suda, mjere zabranjene člankom 63. stavkom 1. UFEU-a, kao ograničenja kretanja kapitala, uključuju mjere koje su takve prirode da mogu odvratiti nerezidente od ulaganja u državi članici ili mogu odvratiti rezidente te države članice od ulaganja u drugim državama (presuda Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 15. i navedena sudska praksa).
- 45 Kad je riječ o pitanju o tome predstavlja li zakonodavstvo države članice poput onoga u glavnim postupcima ograničenje kretanja kapitala, valja istaknuti da se na temelju tog zakonodavstva i dividende koje se isplaćuju poreznom obvezniku nerezidentu kao i one koje se isplaćuju poreznom obvezniku rezidentu oporezuju po odbitku po stopi od 15%. Međutim, što se tiče poreznog obveznika nerezidenta kojem se isplaćuju dividende, taj se porez konačno obustavlja, dok je u pogledu poreznog obveznika rezidenta kojem se isplaćuje dividenda, bilo da je riječ o fizičkoj osobi ili o društvu, riječ o predujmu njegova poreza na dohodak ili predujmu njegova poreza na dobit.
- 46 Naime, što se tiče, s jedne strane, dividendi koje se isplaćuju fizičkoj osobi rezidentu u Nizozemskoj, iz svih elemenata spisa kojim Sud raspolaze proizlazi da porez po odbitku predstavlja predujam poreza na dohodak iz „odjeljka 3.“ čija je stopa određena u visini od 30%, a čija porezna osnovica odgovara paušalno određenom prinosu od 4% prosječne vrijednosti dionica umanjene za vrijednost dugova, izračunate na početku i na kraju predmetne kalendarske godine. Iz tih elemenata također proizlazi da se rezidentu može vratiti taj porez, bilo odbitkom tog predujma od njegova poreza na dohodak, bilo na način da mu se odobri povrat poreza po odbitku, ako je iznos poreza na dohodak koji treba platiti manji od tog poreza po odbitku.
- 47 S druge strane, kad je riječ o dividendama koje se isplaćuju društvu sa sjedištem u Nizozemskoj, iz tih elemenata proizlazi da se one, nakon odbitka troškova, oporezuju po stopi od 25,5% za najviši porezni razred. U tom slučaju to društvo, sukladno članku 25. Zakona o porezu na dobit, može uračunati porez na dividendu obustavljen po odbitku kao predujam u porez na dobit koji mora platiti u Nizozemskoj. Kada iznos potonjeg nije dovoljan za kompenzaciju iznosa poreza na dividendu, to društvo može zatražiti povrat tog poreza. Obrnuto, kad je društvo koje drži društvene udjele ili dionice nerezident, porez na dividendu obustavljen po odbitku je konačan.
- 48 Kako bi se ocijenilo je li zakonodavstvo države članice poput onoga u glavnim postupcima u skladu s člankom 63. UFEU-a, sud koji je uputio zahtjev, koji jedini može poznavati činjenice u postupku koji se pred njim vodi, treba provjeriti dovodi li, kad je riječ o predmetnim dividendama, primjena na tužitelje u glavnom postupku poreza po odbitku od 15% propisanog nacionalnim zakonodavstvom do toga da ti tužitelji konačno podnose teže porezno opterećenje u Nizozemskoj od opterećenja koje u odnosu na iste dividende podnose rezidenti.
- 49 U tom smislu, sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o elementima koje treba uzeti u obzir radi usporedbe dotičnog poreznog opterećenja rezidenata i nerezidenata u državi članici podrijetla dividendi te u tom smislu razlikuje porezno opterećenje poreznih obveznika fizičkih osoba (predmeti C-10/14 i C-14/14) i porezno opterećenje društava (predmet C-17/14).

Elementi koje treba uzeti u obzir radi usporedbe poreznog opterećenja poreznih obveznika fizičkih osoba koji su rezidenti i poreznih obveznika fizičkih osoba koji su nerezidenti

- 50 U predmetima C-10/14 i C-14/14, kako bi usporedio konačno porezno opterećenje poreznih obveznika rezidenata i nerezidenata, sud koji je uputio zahtjev najprije postavlja pitanje o trajanju referentnog razdoblja, jednogodišnjeg ili višegodišnjeg. Nadalje, taj sud postavlja pitanje treba li uzeti u obzir dividende isplaćene tijekom tog razdoblja, bilo ukupne dividende, uključujući sve dionice koje porezni

obveznik drži u nizozemskim društvima, bilo razlikujući te dividende ovisno o nizozemskom društvu koje ih isplaćuje. Konačno, u predmetu C-14/14 taj sud postavlja pitanje o tome treba li uzeti u obzir kapital izuzet od poreza na dohodak.

- 51 Na prvom mjestu, kad je riječ o trajanju referentnog razdoblja u svrhe usporedbe konačnog poreznog opterećenja poreznih obveznika rezidenata i nerezidenata fizičkih osoba, valja utvrditi da je u odnosu na prve razdoblje koje se uzima u obzir za oporezivanje kalendarska godina, sukladno članku 5.2. Zakona IR 2001. Stoga u svrhe usporedbe u obzir valja uzeti to razdoblje.
- 52 Na drugom mjestu, što se tiče ukupnog ili odvojenog uzimanja u obzir dividendi isplaćenih u tom razdoblju, u svrhe usporedbe konačnog poreznog opterećenja poreznih obveznika rezidenata i nerezidenata, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da se oporezivanje fizičkih osoba rezidenata obavlja na temelju paušalnog prinosa od svih dionica koje se drže u nizozemskim društvima. Stoga te dionice valja uzeti u obzir u cijelosti kako bi se usporedilo to opterećenje.
- 53 Na trećem mjestu, što se tiče pitanja koje se u te svrhe postavlja o tome treba li uzeti u obzir kapital izuzet od poreza na dohodak, nacionalno zakonodavstvo koje se primjenjuje u predmetu C-14/14 propisuje da se prinos, koji je sukladno članku 5.2. Zakona IR 2001 određen u paušalnom iznosu, oporezuje samo ako je viši od kapitala izuzetog od tog poreza koji iznosi 20.014 eura. U tom smislu, valja istaknuti da ne predstavlja pojedinačnu prednost povezanu s osobnom situacijom poreznog obveznika izuzeće poput onoga u glavnim postupcima, koje predstavlja prednost dodijeljenu svim poreznim obveznicima rezidentima, neovisno o njihovoj osobnoj situaciji. Kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 83. svojeg mišljenja, s obzirom na to da takvo izuzeće mijenja poreznu osnovicu dohodaka koje su primili porezni obveznici rezidenti, valja ga uzeti u obzir u svrhe usporedbe konačnog poreznog opterećenja poreznih obveznika rezidenata i poreznih obveznika nerezidenata.
- 54 Iz prethodno navedenog proizlazi da, u okolnostima kao što su one u glavnim postupcima, porezno opterećenje poreznih obveznika fizičkih osoba rezidenata i nerezidenata u vezi s oporezivanjem dohotka od dionica koje se drže u nizozemskim društvima u jednoj kalendarskoj godini treba ocijeniti uzimajući u obzir ukupne dividende, vodeći računa o izuzeću kapitala propisanom nacionalnim zakonodavstvom.

Elementi koje treba uzeti u obzir radi usporedbe poreznog opterećenja društava rezidenata i društava nerezidenata

- 55 U predmetu C-17/14, u svrhe usporedbe poreznog opterećenja društava rezidenata i društava nerezidenata, sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o tome treba li uzeti u obzir sve troškove koji su s ekonomskog gledišta povezani s dionicama od kojih potječu dividende, ili, ako to nije slučaj, treba li odbiti od oporezivih prihoda, bilo dividende uključene u kupovnu cijenu dionica, bilo eventualni trošak financiranja koji proizlazi iz držanja predmetnih dionica.
- 56 Société Générale ističe da u slučaju pokrivanja financijskog rizika (hedging) treba uzeti u obzir ne samo troškove koji se mogu izravno pripisati dividendama nego i negativna kretanja cijena dionica i transakcije s drukčijim dionicama ili pozicijama od onih od kojih potječu dividende, ali koje su s njima svejedno povezane.
- 57 U tom smislu, stalna je sudska praksa Suda da se u odnosu na troškove kao što su poslovni troškovi izravno povezani s djelatnošću kojom se ostvaruje oporezivi prihod u državi članici rezidenti i nerezidenti te države nalaze u usporedivom položaju, na način da postoji opasnost da zakonodavstvo te države članice kojim se nerezidentima pri oporezivanju odbija odbitak takvih troškova, koji se

nasuprot tomu odobrava rezidentima, načelno djeluje na štetu državljana drugih država članica i tako sadržava neizravnu diskriminaciju ovisno o nacionalnosti (presuda Schröder, C-450/09, EU:C:2011:198, t. 40. i navedena sudska praksa).

- 58 Konkretno, kad je riječ o prihodu primljenom u obliku dividende, takva veza postoji samo ako su ti troškovi, koji ovisno o slučaju mogu biti izravno povezani s iznosom plaćenim povodom transakcije prijenosa vrijednosnih papira, izravno povezani sa samim primitkom tog prihoda (vidjeti u tom smislu presudu Komisija/Njemačka, C-600/10, EU:C:2012:737, t. 20.).
- 59 Proizlazi da u svrhe usporedbe poreznog opterećenja društava treba uzeti u obzir samo troškove koji su izravno povezani sa samim primitkom dividende.
- 60 S obzirom na troškove koje u prethodnom pitanju navodi sud koji je uputio zahtjev u, u predmetu C-17/14 ne postoji takva veza. Naime, kad je riječ, s jedne strane, o odbitku dividende uključene u kupovnu cijenu dionica, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je njegova svrha ustanoviti realnu cijenu stjecanja dionica. Taj se odbitak, dakle, ne odnosi na troškove koji su izravno povezani sa samim primitkom dividende koja potječe iz tih dionica. S druge strane, troškovi financiranja, koje sud koji je uputio zahtjev također navodi, odnose se na samo držanje dionica i stoga također nisu izravno povezani sa samim primitkom dividende od tih dionica.
- 61 Zaključno, u slučaju da sud koji je uputio zahtjev zaključi da primjena oporezivanja po odbitku dividende poreznih obveznika nerezidenata po stopi od 15% u glavnim postupcima dovodi do toga da potonji u Nizozemskoj podnose konačno porezno opterećenje teže od poreznog opterećenja koje podnose rezidenti u odnosu na iste dividende, valja utvrditi da takva razlika u poreznom tretmanu poreznih obveznika ovisno o mjestu rezidentnosti može odvratiti porezne obveznike nerezidente od ulaganja u društva sa sjedištem u Nizozemskoj te stoga predstavlja ograničenje slobodnog kretanja kapitala koje je načelno zabranjeno člankom 63. UFEU-a.

Postojanje opravdanja ograničenja slobodnog kretanja kapitala na temelju članka 65. UFEU-a

- 62 U skladu s člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a, „članak 63. [UFEU-a] ne dovodi u pitanje pravo država članica da primjenjuju relevantne odredbe svojeg poreznog zakonodavstva kojima se pravi razlika između poreznih obveznika koji nisu u istom položaju u pogledu mjesta boravišta ili mjesta ulaganja svojeg kapitala“.
- 63 Ta se odredba članka 65. UFEU-a, s obzirom na to da predstavlja iznimku od temeljnog načela slobodnoga kretanja kapitala, mora usko tumačiti. Prema tome, ne može se tumačiti u smislu da je svako porezno zakonodavstvo koje uključuje razlikovanje poreznih obveznika prema mjestu boravišta ili državi članici u kojoj ulažu svoj kapital automatski u skladu s UFEU-om. Naime, iznimka iz članka 65. stavka 1. točke (a) UFEU-a sama je ograničena stavkom 3. istog članka, prema kojem nacionalne odredbe iz tog stavka 1. „ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničenja slobodnog kretanja kapitala i platnog prometa kako je utvrđeno u članku 63. [UFEU-a]“ (vidjeti u tom smislu presudu Welte, C-181/12, EU:C:2013:662, t. 42. i 43. i navedenu sudska praksu).
- 64 Stoga treba razlikovati nejednako postupanje dopušteno člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a i diskriminaciju zabranjenu člankom 65. stavkom 3. UFEU-a. Međutim, iz sudske prakse Suda proizlazi da se nacionalni porezni propis poput onoga u glavnim postupcima može smatrati usklađenim s odredbama Ugovora o slobodnom kretanju kapitala ako se razlika u postupanju odnosi na situacije koje nisu objektivno usporedive ili ako je ta razlika u postupanju opravdana na temelju važnog razloga od općeg interesa (vidjeti presudu Santander Asset Management SGIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 23. i navedenu sudska praksu).

Usporedivost predmetnih položaja

- 65 Kako bi se ocijenila usporedivost položaja, sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o tome treba li uzeti u obzir samo porez na dividendu po odbitku ili i porez na dohodak ili porez na dobit u koji se poreznim obveznicima rezidentima uračunava porez na dividendu.
- 66 Nizozemska i švedska vlada te vlada Ujedinjene Kraljevine ističu da se u odnosu na porez na dohodak ili porez na dobit oporezivanje dividendi nerezidenta objektivno razlikuje od oporezivanja dividendi rezidenata, na način da se poreznom obvezniku rezidentu oporezuju ukupni prihodi, dok se nerezidentu u državi članici podrijetla dividendi oporezuje samo prihod od dividendi koje su isplaćene u toj državi.
- 67 U tom smislu, valja podsjetiti da, sukladno sudskoj praksi Suda, od trenutka kad država članica, jednostrano ili ugovorom, podvrgne porezu na dohodak ne samo porezne obveznike rezidente nego i porezne obveznike nerezidente za dividende koje primaju od društva rezidenta, položaj tih poreznih obveznika nerezidenata približava se položaju poreznih obveznika rezidenata (vidjeti u tom smislu presude *Denkavit Internationaal i Denkavit France*, C-170/05, EU:C:2006:783, t. 35.; *Komisija/Italija*, C-540/07, EU:C:2009:717, t. 52.; *Komisija/Španjolska*, C-487/08, EU:C:2010:310, t. 51. i *Komisija/Njemačka*, C-284/09, EU:C:2011:670, t. 56. te rješenje *Tate & Lyle Investments*, C-384/11, EU:C:2012:463, t. 31.).
- 68 Naime, samo je izvršavanje poreznih nadležnosti te države ono koje, neovisno o svakom oporezivanju u trećoj državi članici, uključuje rizik lančanog oporezivanja ili dvostrukoga gospodarskog oporezivanja. U takvom slučaju, kako se porezni obveznici nerezidenti primatelji dividende ne bi suočili s ograničenjem slobodnog kretanja kapitala, načelno zabranjenim člankom 63. UFEU-a, država članica u kojoj je društvo isplatiatelj rezident treba paziti na to da, s obzirom na sustav predviđen njezinim nacionalnim pravom za sprečavanje ili ublažavanje lančanog oporezivanja ili dvostrukoga gospodarskog oporezivanja, porezni obveznici nerezidenti imaju tretman jednak onome poreznih obveznika rezidenata (vidjeti u tom smislu rješenje *Tate & Lyle Investments*, C-384/11, EU:C:2012:463, t. 32. i navedenu sudsku praksu).
- 69 U glavnim postupcima valja utvrditi da je Kraljevina Nizozemska odabrala izvršiti svoju poreznu nadležnost u odnosu na dividende koje isplaćuju društva rezidenti poreznim obveznicima rezidentima u drugim državama članicama. Porezni obveznici nerezidenti primatelji tih dividendi nalaze se posljedično u položaju koji je usporediv s onim poreznih obveznika rezidenata u odnosu na opasnost lančanog oporezivanja dividendi primljenih od društava rezidenata (vidjeti analogne presude *Komisija/Španjolska*, C-487/08, EU:C:2010:310, t. 53. i *Komisija/Njemačka*, C-284/09, EU:C:2011:670, t. 58. te rješenje *Tate & Lyle Investments*, C-384/11, EU:C:2012:463, t. 33.).
- 70 Argument vlada koje su na temelju presude *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762) podnijele svoja očitovanja Sudu – u skladu s kojim različit tretman poreznih obveznika rezidenata i poreznih obveznika nerezidenata samo odražava različite položaje u kojima se nalaze ti porezni obveznici, s obzirom na to da prvi mogu uračunati porez na dividendu u drugi porez, dok za druge taj porez na dividendu predstavlja konačno opterećenje – valja odbiti. Točno je da je, u okolnostima predmeta u kojem je donesena ta presuda, Sud utvrdio da se na primatelje dohotka od kapitala primjenjuju različite tehnike oporezivanja, ovisno o tome jesu li ti primatelji rezidenti ili nerezidenti, s obzirom na to da se taj različit tretman odnosi na položaje koji nisu objektivno usporedivi (vidjeti u tom smislu presudu *Truck Center*, C-282/07, EU:C:2008:762, t. 41.). K tome, s obzirom na to da taj različit tretman ne pribavlja nužno prednost primateljima rezidentima, Sud je presudio da on ne predstavlja ograničenje slobodnog kretanja kapitala (vidjeti u tom smislu presudu *Truck Center*, C-282/07, EU:C:2008:762, t. 49. i 50.).

- 71 Međutim, valja utvrditi, s jedne strane, da u predmetima u glavnom postupku navodno ograničenje ne proizlazi iz razlike između tehnike oporezivanja primijenjene na porezne obveznike rezidente i one primijenjene na porezne obveznike nerezidente, nego iz prednosti dodijeljene poreznim obveznicima rezidentima, a kojom nisu obuhvaćeni porezni obveznici nerezidenti.
- 72 S druge strane, u predmetu u kojem je donesena presuda *Truck Center* (C-282/07, EU:C:2008:762) porez po odbitku o kojem je bila riječ naplaćen je samo na kamate isplaćene nerezidentnim društvima primateljima. Međutim, u glavnim postupcima na temelju primjenjivog zakonodavstva porezni obveznici rezidenti i porezni obveznici nerezidenti porezom na dividendu oporezuju se na isti način, odnosno porezom po odbitku.
- 73 Prema tome, u okolnostima kao što su one u glavnim postupcima različit tretman poreznih obveznika rezidenata, podvrgnutih porezu na dohodak ili porezu na dobit, i poreznih obveznika nerezidenata, kojima se dividende oporezuju po odbitku, ne može se opravdati različitim relevantnim položajem u svrhe primjene članka 65. stavka 1. točke (a) UFEU-a. Naime, u svrhu primjene te odredbe samo uzimanje u obzir poreza na dividendu kao takvog nije dovoljno, s obzirom na to da bi analiza trebala obuhvatiti ukupne poreze na dohodak fizičkih osoba ili dobit društava koji potječu od držanja dionica u društvima sa sjedištem u Nizozemskoj.
- 74 Proizlazi da, kada država članica porez na dividendu obustavlja po odbitku na dividende koje isplaćuju društva sa sjedištem u toj državi, usporedba između poreznog tretmana poreznog obveznika nerezidenta i onog poreznog obveznika rezidenta mora se obaviti s obzirom na, s jedne strane, porez na dividendu koji treba platiti porezni obveznik nerezident i, s druge strane, porez na dohodak ili porez na dobit koji treba platiti porezni obveznik rezident i koji u svojoj poreznoj osnovici sadrži prihod od dionica iz kojih potječu dividende.

Opravdanje na temelju primjene ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

- 75 Svojim trećim pitanjima u predmetima C-14/14 i C-17/14 sud koji je uputio zahtjev u biti postavlja pitanje o tome može li se eventualno ograničenje slobodnog kretanja kapitala opravdati ako se neutralizira odredbom države članice u kojoj je porezni obveznik rezident ili dvostranim ugovorom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sklopljenim između te države i države članice podrijetla dividendi. Nadalje, u predmetu C-17/14, kako bi ocijenio jesu li učinci takvog ograničenja neutralizirani takvim ugovorom, spomenuti sud koji je uputio zahtjev pita, u slučaju da se nepogodnost nerezidenta ne može kompenzirati u godini u kojoj su dividende primljene, postoji li mogućnost provođenja takve kompenzacije u sljedećim godinama.
- 76 Valja podsjetiti da, u nedostatku mjera ujednačavanja ili usklađivanja koje donosi Unija, države članice ostaju nadležne odrediti, sporazumno ili jednostrano, kriterije raspodjele svoje ovlasti za oporezivanje, među ostalim, kako bi uklonile dvostruko oporezivanje, i da očuvanje te raspodjele predstavlja legitimni cilj koji je Sud priznao (vidjeti, među ostalim, presudu *Nordea Bank Danmark*, C-48/13, EU:C:2014:2087, t. 27. i navedenu sudsku praksu).
- 77 Sud je već presudio da se država članica ne može pozivati na postojanje porezne olakšice koju je jednostrano dodijelila druga država članica kako bi izbjegla svoje obveze koje ima na temelju Ugovora (presuda *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, t. 78.).
- 78 Nasuprot tomu, nije moguće isključiti da država članica može osigurati poštovanje svojih obveza koje ima na temelju Ugovora sklapanjem ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s drugom državom članicom (presude *Test Claimants in Class IV of the ACT Group Litigation*, C-374/04, EU:C:2006:773, t. 71.; *Amurta*, C-379/05, EU:C:2007:655, t. 79. i *Komisija/Španjolska*, C-487/08, EU:C:2010:310, t. 58.).

- 79 U tu svrhu nužno je da primjena takvog ugovora omogući da se kompenziraju učinci različitog tretmana koji proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva. Sud je tako presudio da razlika u tretmanu dividendi isplaćenih društvima sa sjedištem u drugim državama članicama i dividendi isplaćenih društvima rezidentima nestaje samo u slučaju kad se porez po odbitku na temelju nacionalnog zakonodavstva može uračunati u porez koji se treba platiti u drugoj državi članici do iznosa razlike u tretmanu koja proizlazi iz nacionalnog zakonodavstva (vidjeti presudu Komisija/Španjolska, C-487/08, EU:C:2010:310, t. 59. i navedenu sudsku praksu).
- 80 U tom smislu, valja podsjetiti da je Sud već presudio da bi, kako bi se postigao cilj neutralizacije, primjena metode odbitka trebala omogućiti da se porez na dividendu koji se naplaćuje u državi podrijetla dividendi u potpunosti odbije od poreza koji treba platiti u državi rezidentnosti poreznog obveznika primatelja tih dividendi, na način da se, ako se te dividende konačno oporezuju u većoj mjeri od dividendi koje se isplaćuju poreznim obveznicima rezidentima u državi članici podrijetla tih dividendi, to teže porezno opterećenje ne može više pripisati toj potonjoj državi, nego državi rezidentnosti poreznog obveznika primatelja koja je izvršila svoju ovlast oporezivanja (vidjeti u tom smislu presudu Komisija/Španjolska, C-487/08, EU:C:2010:310, t. 60.).
- 81 U predmetnom slučaju, kad je riječ o situaciji u predmetu C-14/14, koja proizlazi iz primjene Belgijsko-nizozemskog ugovora, nesporno je da je, na temelju članka 23. stavka 1. tog ugovora, uračunavanje poreza plaćenih u Nizozemskoj zadaća belgijskih tijela i da se provodi na temelju belgijskog prava.
- 82 Budući da je to uračunavanje jednostrano odobrila Kraljevina Belgija, Kraljevina Nizozemska ne može se, u skladu sa sudskom praksom navedenom u točki 77. ove presude, pozivati na isti taj ugovor kako bi tvrdila da je neutralizirala predmetno ograničenje.
- 83 Osim toga, iz elemenata spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da, ako belgijsko zakonodavstvo omogućava odbiti kao troškove porez plaćen u inozemstvu od porezne osnovice poreza na dohodak, prije primjene porezne stope od 25% na neto iznos dividendi koji primi porezni obveznik rezident u Belgiji, takav odbitak ne kompenzira u potpunosti učinke eventualnog ograničenja slobodnog kretanja kapitala koji postoje u državi članici podrijetla dividendi. U tom smislu, u predmetu C-14/14 osoba X na raspravi pred Sudom istaknula je da je dobila kompenzaciju čiji je iznos otprilike odgovarao četvrtini poreza na dividendu koji je platila u Nizozemskoj.
- 84 Posljedično, valja utvrditi da se, u okolnostima poput onih u predmetu C-14/14, navodno ograničenje slobodnog kretanja kapitala ne može smatrati opravdanim učincima Belgijsko-nizozemskog ugovora.
- 85 Što se tiče situacije u predmetu C-17/14, koja proizlazi iz primjene Francusko-nizozemskog ugovora, iz spisa kojim raspolaže Sud proizlazi da je navodno ograničenje bilo u potpunosti neutralizirano ukupnim uračunavanjem u Francuskoj poreza na dividendu za porezne godine od 2000. do 2007., uključujući i tu godinu. Stoga valja utvrditi da se pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev odnose samo na porezni tretman poreza na dividendu koje je u Nizozemskoj platilo Société Générale za 2008. godinu.
- 86 U tom smislu, iz članka 24.B točke (b) prvog podstavka tog ugovora proizlazi da, što se tiče dividendi koje su oporezovane nizozemskim porezom, Francuska Republika poreznim obveznicima rezidentima koji primaju takve dohotke odobrava porezni kredit u iznosu jednakom nizozemskom porezu. Međutim, s obzirom na to da drugi podstavak te odredbe propisuje da taj porezni kredit ne može biti veći od iznosa poreza plaćenog u Francuskoj na predmetni dohodak, moguće je da ukupan porez na dividendu plaćen u Nizozemskoj ne bude neutraliziran, što nije u skladu sa zahtjevima sudske prakse Suda navedene u točki 79. ove presude. Međutim, nacionalni sud treba provjeriti je li u predmetnom postupku o tome riječ.

- 87 Posljedično, valja utvrditi da se, u okolnostima poput onih u predmetu C-17/14 i pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, navodno ograničenje slobodnog kretanja kapitala ne može smatrati opravdanim učincima Francusko-nizozemskog ugovora.
- 88 Kad je, konačno, riječ o pitanju može li – kada se uračunavanje poreza na dividendu obustavljenog u državi članici podrijetla dividendi ne može u cijelosti ostvariti u državi rezidentnosti poreznog obveznika za godinu u kojoj su te dividende primljene – mogućnost provođenja takvog uračunavanja u sljedećim godinama dovesti do neutralizacije učinaka ograničenja, valja utvrditi da u zahtjevu za prethodnu odluku sud koji je uputio zahtjev potvrđuje da sudovi koji su odlučivali o meritumu nisu ispitivali je li pravo na takvo uračunavanje priznato društvu Société Générale u Francuskoj u odnosu na nizozemski porez plaćen za 2008. godinu i je li se ono moglo valjano pozvati na to pravo. U tim okolnostima, valja smatrati da je riječ o hipotetskom pitanju koje je stoga nedopušteno (presuda Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, t. 27. i navedena sudska praksa).
- 89 Nadalje, valja istaknuti da, u slučaju da ugovor o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ne omogućava neutralizaciju učinaka predmetnog ograničenja slobodnog kretanja kapitala, ono i dalje može, ovisno o slučaju, biti opravdano važnim razlozima u općem interesu (vidjeti osobito rješenje Tate & Lyle Investments, C-384/11, EU:C:2012:463, t. 45. i navedenu sudska praksu). Svejedno treba navesti da u glavnim postupcima ni sud koji je uputio zahtjev ni nizozemska vlada ne navode takve razloge.
- 90 U tim okolnostima, na postavljena pitanja valja odgovoriti da članak 63. UFEU-a i članak 65. UFEU-a treba tumačiti na način da se protive zakonodavstvu države članice kojim se nalaže oporezivanje po odbitku dividendi koje društvo rezident isplaćuje poreznim obveznicima rezidentima i poreznim obveznicima nerezidentima predviđajući sustav odbitka ili povrata tog poreza po odbitku samo za porezne obveznike rezidente, dok za porezne obveznike nerezidente, fizičke osobe i društva, taj porez po odbitku predstavlja konačan porez, ako je konačno porezno opterećenje u odnosu na te dividende koje u toj državi podnose porezni obveznici nerezidenti teže od poreznog opterećenja koje podnose porezni obveznici rezidenti, a što u glavnim postupcima treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev. Radi utvrđivanja tih poreznih opterećenja, sud koji je uputio zahtjev mora uzeti u obzir, u predmetima C-10/14 i C-14/14, oporezivanje rezidenata u odnosu na sve dionice koje se drže u nizozemskim društvima tijekom kalendarske godine i kapital izuzet od poreza na temelju nacionalnog zakonodavstva te, u predmetu C-17/14, troškove koji su izravno povezani sa samim primitkom dividendi.

U slučaju da se utvrdi postojanje ograničenja kretanja kapitala, ono se može opravdati učincima dvostranog ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, sklopljenog između države članice rezidentnosti i države članice podrijetla dividendi, pod uvjetom da s obzirom na oporezivanje dividendi nestane razlika u tretmanu između poreznih obveznika rezidenata u toj potonjoj državi i poreznih obveznika rezidenata u drugim državama članicama. U okolnostima kao što su one u predmetima C-14/14 i C-17/14 i pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, ograničenje slobodnog kretanja kapitala, u slučaju da se utvrdi, ne može se smatrati opravdanim.

Troškovi

- 91 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

Članak 63. UFEU-a i članak 65. UFEU-a treba tumačiti na način da se protive zakonodavstvu države članice kojim se nalaže oporezivanje po odbitku dividendi koje društvo rezident isplaćuje poreznim obveznicima rezidentima i poreznim obveznicima nerezidentima predviđajući sustav odbitka ili povrata tog poreza po odbitku samo za porezne obveznike rezidente, dok za porezne

obveznike nerezidente, fizičke osobe i društva, taj porez po odbitku predstavlja konačan porez, ako je konačno porezno opterećenje u odnosu na te dividende koje u toj državi podnose porezni obveznici nerezidenti teže od poreznog opterećenja koje podnose porezni obveznici rezidenti, a što u glavnim postupcima treba provjeriti sud koji je uputio zahtjev. Radi utvrđivanja tih poreznih opterećenja, sud koji je uputio zahtjev mora uzeti u obzir, u predmetima C-10/14 i C-14/14, oporezivanje rezidenata u odnosu na sve dionice koje se drže u nizozemskim društvima tijekom kalendarske godine i kapital izuzet od poreza na temelju nacionalnog zakonodavstva te, u predmetu C-17/14, troškove koji su izravno povezani sa samim primitkom dividendi.

U slučaju da se utvrdi postojanje ograničenja kretanja kapitala, ono se može opravdati učincima dvostranog ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, sklopljenog između države članice rezidentnosti i države članice podrijetla dividendi, pod uvjetom da s obzirom na oporezivanje dividendi nestane razlika u tretmanu između poreznih obveznika rezidenata u toj potonjoj državi i poreznih obveznika rezidenata u drugim državama članicama. U okolnostima kao što su one u predmetima C-14/14 i C-17/14 i pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, ograničenje slobodnog kretanja kapitala, u slučaju da se utvrdi, ne može se smatrati opravdanim.

Potpisi